

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET TADIĆ protiv HRVATSKE

(Zahtjev br. 10633/15)

PRESUDA

STRASBOURG

23. studenoga 2017. godine

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Tadić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u Vijeću u sastavu:

Linos-Alexandre Sicilianos, *predsjednik*,
Kristina Pardalos,
Krzysztof Wojtyczek,
Ksenija Turković,
Armen Harutyunyan,
Pauliine Koskelo,
Jovan Ilievski, *suci*,

i Abel Campos, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 10. listopada 2017. godine,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je temeljem zahtjeva (br. 10633/15) protiv Republike Hrvatske što ga je 23. veljače 2015. godine hrvatski državljani g. Ivica Tadić („podnositelj zahtjeva”) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”).

2. Podnositelja zahtjeva, kojem je odobrena pravna pomoć, zastupala je gđa L. Horvat, odvjetnica iz Zagreba. Vladu Republike Hrvatske („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je bio zlostavljan tijekom uhićenja i da nije bilo učinkovite istrage u tom pogledu.

4. Dana 29. lipnja 2015. godine o zahtjevu je obaviještena Vlada.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnositelj zahtjeva rođen je 1969. godine i živi u Zagrebu.

A. Uhićenje podnositelja zahtjeva i medicinsko liječenje

6. Dana 20. prosinca 2012. godine u 16:55 V.B. i I.J., policijski službenici iz IV. policijske postaje u Zagrebu, zatekli su podnositelja zahtjeva prilikom pokušaja pljačke mjenjačnice u Zagrebu. Podnositelj zahtjeva počeo je trčati te je pao. Policijski službenici su ga tada uhitili.

Tijekom podnositeljevog uhićenja, nešto novca ispalo je iz njegovih džepova.

7. Prema navodima Vlade, budući da se podnositelj zahtjeva opirao uhićenju, policijski službenici morali su upotrijebiti sredstva prisile (takozvana tehnika poluge).

8. Prema navodima podnositelja zahtjeva, policijski službenici su ga tukli dok je ležao na tlu.

9. U 17 sati policijski službenici D.P. (glavni službenik na dužnosti u IV. policijskoj postaji Zagreb) i N.V. (zamjenik načelnika IV. policijske postaje Zagreb) obaviješteni su o uporabi sredstava prisile protiv podnositelja zahtjeva. Podnositelj zahtjeva odveden je u policijsku postaju u 17:15. Podnositelj zahtjeva žalio se policijskom službeniku S.P. da ga boli rame. S.P. je obavijestio D.P. o tome te je potonji naložio da se pozove hitna pomoć. U 17:56 D.P. je obavijestio operativni centar zagrebačke policije o uporabi sile protiv podnositelja zahtjeva. Liječnik hitne medicine pregledao je podnositelja zahtjeva između 19:40 i 19:57. Prebačen je u Klinički bolnički centar Sestara milosrdnice u Zagrebu gdje ga je u 20:11 pregledao kirurg. Rendgenska snimka pokazala je da je desno rame podnositelja zahtjeva slomljeno. Podnositelj zahtjeva rekao je liječniku da je pao tijekom uhićenja. Pružena mu je liječnička pomoć za navedene ozljede, a zatim je vraćen u policijsku postaju u 21:40. Policijski službenik D.P. ispitao je podnositelja zahtjeva u vezi s kaznenim djelom za koje je uhićen i podnositelj zahtjeva izjavio je da će se braniti šutnjom.

10. Podnositelja zahtjeva je 24. prosinca 2012. godine ponovno pregledao kirurg u istoj bolnici i preporučio operaciju.

11. Podnositelj zahtjeva bio je hospitaliziran u bolnici Sestara milosrdnica između 27. i 31. prosinca 2012. godine. Podvrgnut je operaciji i ustanovljeno je da mu je rame slomljeno na četiri mjesta; njegova nadlaktica također je bila slomljena. Ugrađeno mu je umjetno rame.

B. Interna policijska istraga

12. Dana 20. prosinca 2012. godine interna istraga o uporabi sile protiv podnositelja zahtjeva odmah je pokrenuta u policijskoj postaji Zagreb. Policijski službenik D.P. uzeo je izjavu podnositelja zahtjeva koji je rekao da su mu ozljedu nanijeli „policijski službenici” i da „ne želi ništa više reći”. Službenici V.B. i I.J. sastavili su zajedničko izvješće o uporabi sile protiv podnositelja zahtjeva. Kasnije je svaki od njih predao zasebno izvješće. U svim tim izvješćima bilo je navedeno da je podnositelj zahtjeva pao prilikom pokušaja bijega od policijskih službenika i da se, dok je bio na tlu, aktivno opirao policijskim službenicima, koji su tada primijenili tehniku poluge i stavili mu lisice.

13. Dana 21. prosinca 2012. godine interni policijski istražitelj zagrebačke policije, službenik A.L., sastavio je izvješće na temelju

dokumenata, izjava policijskih službenika V.B., I.J. i D.P. i njegovog razgovora s podnositeljem zahtjeva. U svojem je izvješću A.L. naveo da je podnositelj zahtjeva pokušao pobjeći od navedenih policijskih službenika i da je pao. Dok je bio na tlu aktivno se opirao uhićenju, te su policijski službenici primijenili tehniku poluge. A.L. je zaključio da se podnositelj zahtjeva opirao policijskim službenicima jer je nešto novca ispalo iz njegove odjeće. A.L. je bio mišljenja da je upotreba sredstava prisile od strane policijskih službenika V.B. i I.J. protiv podnositelja zahtjeva bila „zakonita i opravdana”.

14. Dana 21. prosinca 2012. godine načelnik IV. policijske postaje Zagreb, S.T., sastavio je, na temelju izvješća A.L., izvješće za Službu za javni red Policijske uprave zagrebačke, S.T. je izjavio da je podnositelj zahtjeva rekao da je pao i da su ga policijski službenici uhvatili i primijenili silu protiv njega, te je zanijekao da se opirao uhićenju. U kratkom izvješću od 28. prosinca 2012. godine načelnik Policijske uprave Zagrebačke, G.B., zaključio je da prikupljene informacije ukazuju na to da je uporaba sredstava od strane policijskih službenika V.B. i I.J. protiv podnositelja zahtjeva bila zakonita i opravdana.

15. Načelnik Policijske uprave Zagrebačke je 28. prosinca 2012. godine obavijestio načelnika IV. policijske postaje Zagreb da, na temelju izvješća A.L., smatra da je uporaba sredstava prisile od strane policijskih službenika V.B. i I.J. protiv podnositelja zahtjeva bila „zakonita i opravdana”.

16. Dana 3. siječnja 2013. godine načelnik Policijske uprave Zagrebačke poslao je spis predmeta koji se odnosi na internu policijsku istragu Službi unutarnje kontrole Ministarstva unutarnjih poslova. Nakon pregleda spisa, Služba unutarnje kontrole uputila je policiju da proslijedi spis Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu (dalje u tekstu: „ODO ZG”) radi donošenja daljnje ocjene.

17. Prema uputama načelnika zagrebačke policije, IV. policijska postaja Zagreb je 5. veljače 2013. godine ODO ZG poslala izvješće o predmetnim događajima, zajedno s medicinskim izvješćem podnositelja zahtjeva. Dokumenti iz spisa predmeta ne ukazuju na to da je ODO ZG u to vrijeme poduzeo bilo kakve daljnje korake.

18. Dana 6. veljače 2013. godine, na zahtjev odvjetnice podnositelja zahtjeva, načelnik IV. policijske postaje Zagreb ukratko je obavijestio odvjetnicu podnositelja zahtjeva da je uporaba sredstava prisile protiv podnositelja zahtjeva od strane dvoje policijskih službenika bila zakonita i I opravdana. Podnositeljev zahtjev za pristup internom izvješću o uporabi sredstava protiv njega odbijen je 11. veljače 2013. godine zbog toga što je to bio klasificiran dokument.

19. Načelnik IV. policijske postaje Zagreb je 15. svibnja 2013. godine sastavio izvješće za Odjel pravnih, financijskih i tehničkih poslova Policijske uprave Zagrebačke, u kojem je detaljno opisao predmetne događaje i rezultate interne policijske istrage s konačnim zaključkom da je

uporaba sredstava prisile protiv podnositelja zahtjeva bila zakonita i opravdana.

C. Postupak tijela kaznenog progona

20. Podnositelj zahtjeva je 28. srpnja 2014. godine podnio kaznenu prijavu ODO ZG protiv službenika V.B. i I.J.

21. Podnositelj zahtjeva je tvrdio da su ga tijekom uhićenja 20. prosinca 2012. godine policijski službenici V.B. i I.J. bacili na tlo, a zatim ga udarali, tukli i verbalno ga vrijeđali i nepotrebno mu zavrnuili ruku, zbog čega je zadobio ozljede, odnosno slomljena mu je ruka i rame. Policijski službenici su ga odveli u policijsku postaju gdje su ga nastavili tući. Tek nakon tri sata odveden je u bolnicu. Liječnici su preporučili hitnu operaciju, ali policijski službenici to nisu dopustili. Umjesto toga, odveli su ga natrag u policijsku postaju gdje su ga nastavili tući i vrijeđati. Navečer je primljen u Zatvor u Zagrebu.

22. Tijela kaznenog progona pribavila su izjave koje su prethodno dali podnositelj zahtjeva i umiješani policijski službenici.

23. ODO ZG je pokušao kontaktirati podnositelja zahtjeva u šest navrata između 27. studenoga 2014. godine i 15. rujna 2015. godine. Međutim, ti su pokušaji bili neuspješni jer je podnositelj zahtjeva promijenio adresu i nije odgovarao na telefonske pozive na broj mobitela koji je dala njegova odvjetnica.

24. U srpnju i kolovozu 2015. godine ODO ZG je pribavio medicinsku dokumentaciju o ozljedama i medicinskom liječenju podnositelja zahtjeva.

25. Dana 13. listopada 2015. godine ODO ZG je ispitao podnositelja zahtjeva koji je rekao da mu je tijekom uhićenja 20. prosinca 2012. godine jedan od policijskih službenika, primjenom tehnike poluge, slomio desnu ruku. Žalio se policijskim službenicima na jaku bol, ali su oni ignorirali njegove pritužbe. Tijekom prijevoza u policijsku postaju ponovno se žalio na bol u ruci, ali su mu policijski službenici samo rekli da zašuti. Po dolasku u policijsku postaju nastavio se žaliti na bol u ruci, ali su ga ignorirali. Tek nakon nekoliko sati je pozvan liječnik. Podnositelj zahtjeva priznao je da je rekao liječniku da je zadobio ozljedu desne ruke i ramena kada je pao tijekom uhićenja. Također je rekao ga da tijekom uhićenja i kasnije u policijskoj postaji niti jedan od policijskih službenika nije tukao niti udario. Rekao je da je u relevantnom razdoblju konzumirao alkohol i drogu.

26. Dana 2. i 3. prosinca 2015. godine policijski službenici V.B., I.J. i D.B. također su dali svoje izjave u kojima su zaniijekali prekomjernu uporabu sredstava prisile protiv podnositelja zahtjeva.

27. Dana 8. siječnja 2016. godine ODO ZG je ispitao J.H., zaposlenicu mjenjačnice koju je podnositelj zahtjeva pokušao opljačkati. Također je svjedočila uhićenju podnositelja zahtjeva i rekla je da nije vidjela da policijski službenici tuku ili udaraju podnositelja zahtjeva.

28. Dana 13. siječnja 2016. godine ODO ZG je ispitao B.Z., svjedoka uhićenja podnositelja zahtjeva, koji je rekao da je podnositelj zahtjeva pokušao pobjeći od policije i da je pao te da nije vidio da je bilo koji policijski službenik tukao ili udarao podnositelja zahtjeva.

29. Istraga je još uvijek u tijeku.

D. Parnični postupak podnositelja zahtjeva protiv države

30. Podnositelj zahtjeva je 28. kolovoza 2013. godine pokrenuo parnični postupak protiv države pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu u vezi s njegovim navodnim zlostavljanjem od strane policije tijekom njegova uhićenja i boravka u policijskoj postaji.

31. Taj je postupak još u tijeku.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

A. Zakon o kaznenom postupku

32. Mjerodavni dio Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine” br. 152/2008, 76/2009, 80/2011, 91/2012, 143/2012, 56/2013, 145/2013 i 152/2014) glasi kako slijedi:

Članak 206.a

„(1) Žrtva i oštećenik imaju pravo po isteku dva mjeseca od podnošenja kaznene prijave ... zatražiti od državnog odvjetnika obavijest o poduzetim radnjama povodom kaznene prijave ... Državni odvjetnik će ih obavijestiti o poduzetim radnjama u primjerenom roku, a najkasnije trideset dana od zaprimljenog zahtjeva, osim kada bi [pružanje informacija] ugrozilo učinkovitost postupka. ...

(2) Ako državni odvjetnik nije obavijestio žrtvu ili oštećenika ili oni nisu zadovoljni danom obaviješću, imaju pravo pritužbe višem državnom odvjetniku.

(3) Viši državni odvjetnik provjerit će navode pritužbe te ako utvrdi da je pritužba osnovana, naložit će nižem državnom odvjetniku da podnositelju pritužbe dostavi zatraženu obavijest o poduzetim radnjama odnosno da u primjerenom roku poduzme radnje koje je trebalo poduzeti. Ako viši državni odvjetnik utvrdi da je postupanjem nižeg državnog odvjetnika došlo do povrede prava podnositelja pritužbe, o tome će ga obavijestiti uz točno navođenje prava koje je povrijeđeno.

(4) Obavijest o poduzetim radnjama iz stavka 1. ovog članka žrtva i oštećenik mogu ponovo zatražiti po proteku [razdoblja od] šest mjeseci od prethodno zatražene obavijesti, osim ako su se višem državnom odvjetniku obratili pritužbom iz članka 206.b stavka 2. ovog Zakona.”

Članak 206.b

(1) Državni odvjetnik je dužan donijeti odluku o kaznenoj prijavi u roku od šest mjeseci ...

(2) Po isteku roka iz stavka 1. ovog članka ili po isteku [razdoblja od] šest mjeseci nakon što je državni odvjetnik postupio po stavku 5. članka 205. ovog Zakona podnositelj prijave, oštećenik i žrtva mogu podnijeti pritužbu višem državnom odvjetniku zbog nepoduzimanja radnji državnog odvjetnika koje dovode do odugovlačenja postupka.

(3) Viši državni odvjetnik će bez odgode zatražiti očitovanje o navodima pritužbe.

(4) Viši državni odvjetnik će, ako ocijeni da je pritužba osnovana, odrediti primjereni rok u kojem se mora donijeti odluka o prijavi.

(5) Viši državni odvjetnik dužan je o poduzetom obavijestiti podnositelja pritužbe u roku od petnaest dana.

(6) Podnositelj pritužbe može ponoviti pritužbu ako prijava nije riješena u roku određenom u stavku 4. ovog članka.”

B. Zakon o policiji

33. Članak 5. Zakona o policiji („Narodne novine” br. 34/2011 i 130/2012) glasi kako slijedi:

„(1) Kad fizička ili pravna osoba podnese predstavku ili pritužbu na rad policijskog službenika ili drugog zaposlenika Ministarstva [unutarnjih poslova], odnosno ustrojstvene jedinice policije ili druge ustrojstvene jedinice Ministarstva, smatrajući da su njoj ili nekome drugom nezakonitom ili nepravilnom radnjom policijskog službenika ili drugog zaposlenika Ministarstva povrijeđena prava ili prekršen zakon, obveza je rukovoditelja mjerodavne ustrojstvene jedinice obavijestiti podnositelja predstavke ili pritužbe o utvrđenom činjeničnom stanju i poduzetim mjerama u roku od 30 dana od dana primitka predstavke, odnosno pritužbe.

(2) Ako je podnositelj pritužbe nezadovoljan odgovorom i provedenim postupkom provjere navoda, spis predmeta se bez odgode dostavlja na daljnje postupanje i rješavanje povjerenstvu za rad po pritužbama u Ministarstvu.

(3) Povjerenstvo iz stavka 2. ovoga članka čine tri člana: policijski službenik Ministarstva te dva predstavnika javnosti koje imenuje saborski Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina na prijedlog organizacija civilnog društva, organizacija stručne javnosti i nevladinih organizacija. Ministarstvo vodi evidenciju predavki i pritužbi.

...”

C. Zakon o policijskim poslovima i ovlastima

34. Mjerodavne odredbe Zakona o policijskim poslovima i ovlastima („Narodne novine” br. 76/2009) koji je bio na snazi u mjerodavnom razdoblju propisuju:

Članak 82.

„(1) Sredstva prisile smiju biti uporabljena u slučajevima propisanim ovim Zakonom radi zaštite života ljudi, svladavanja otpora, sprječavanja bijega, odbijanja napada i otklanjanja opasnosti ako je vjerojatno da se mjerama upozorenja i naredbi neće postići cilj.

...

(3) Sredstva prisile se uporabljaju [tek] nakon prethodnog upozorenja, osim ako je vjerojatno da bi prethodno upozorenje ugrozilo postizanje cilja.”

Uporaba tjelesne snage, raspršivača s nadražujućom tvari i palice

Članak 84.

„(1) Policijski službenik je ovlašten uporabiti tjelesnu snagu radi:

1. svladavanja otpora osobe koja remeti javni red i mir ili koju treba dovesti [pred nadležno tijelo], privesti, zadržati ili uhititi,
2. sprječavanja samoozljeđivanja osobe,
3. odbijanja napada na [policijskog službenika] ili drugu osobu ili na objekt ili prostor koji osigurava,
4. sprječavanja samovoljnog udaljavanja osobe s određenog mjesta.

...”

Uporaba sredstava za vezivanje

Članak 85.

„Policijski službenik je ovlašten uporabiti sredstva za vezivanje radi sprječavanja:

1. otpora osobe ili odbijanja napada usmjerenog na policijskog službenika,
2. bijega osobe,
3. samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.”

D. Pravilnik o načinu policijskog postupanja

35. Mjerodavne odredbe Pravilnika o načinu policijskog postupanja („Narodne novine” br. 81/2003) propisuju:

Uporaba sredstava prisile

Članak 127.

„Policijski službenik smije uporabiti sredstva prisile pod uvjetima propisanim Zakonom, u pravilu nakon što mjerama upozorenja i naredbi nije postigao cilj njihovog izdavanja.

Sredstva prisile iznimno se smiju uporabiti i prije izdavanja upozorenja i naredbi ako je vjerojatno da bi njihovo izdavanje ugrozilo postizanje cilja.

Policijski službenik će uporabiti ono sredstvo prisile kojim se s najblažim posljedicama postiže cilj, te će prestati s uporabom čim prestane razlog za uporabu.”

Uporaba tjelesne snage, raspršivača s nadražujućom tvari i palice

Članak 129.

„Policijski službenik ovlašten je uporabiti tjelesnu snagu radi svladavanja otpora osobe koja remeti javni red i mir ili koju treba dovesti [pred nadležno tijelo], privesti, zadržati ili uhititi, spriječiti u samoozljeđivanju, radi odbijanja napada na [policijskog službenika] ili drugu osobu, na objekt ili prostor koji osigurava te radi sprječavanja samovoljnog udaljavanja osobe s određenog mjesta.

Pod uporabom tjelesne snage podrazumijevaju se: udarac dijelom tijela, zahvat, i druge vještine obrane ili napada kojima se prisiljava na poslušnost određena osoba kada su za to ispunjeni Zakonom propisani uvjeti.

Policijski službenik će primijeniti onaj oblik tjelesne snage s kojim se s najmanje štetnih posljedica postiže cilj njezine primjene.”

Sredstva za vezivanje

Članak 133.

„Sredstvima za vezivanje ograničava se pokretljivost tijela određene osobe vezivanjem ruku na leđa, uporabom propisanih sredstava za vezivanje (lisica) ili drugih prikladnih sredstva (remeni, uža, zatezna traka i sl.).

Iznimno od stavka 1. ovog članka, ako za to postoje opravdani razlozi, kada je osoba pod nadzorom najmanje dvojice policijskih službenika, osobi se mogu vezati ruke sprijeda.

Kada uporabom sredstava za vezivanje iz stavka 1. ovog članka nije postignuta svrha vezivanja mogu se vezati i noge.

Policijski službenik uporabit će sredstva iz stavka 1. ovog članka na način da sredstvo za vezivanje ne nanosi nepotrebne tjelesne boli ili ozljede vezanoj osobi.

...

Policijski službenik vezat će osobu koju privodi [pred nadležno tijelo], dovodi i uhićenu osobu, ako prijete opasnost od bijega, otpora ili napada te osobe na policijskog službenika, njenog samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.

...”

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 3. KONVENCIJE

36. Podnositelj zahtjeva prigovorio je zlostavljanju tijekom njegova uhićenja i nedostatku učinkovite istrage u tom pogledu. Pozvao se na članak 3. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.”

A. Dopuštenost

1. Tvrđnje stranaka

37. Vlada je tvrdila da podnositelj zahtjeva nije iscrpio sva dostupna domaća pravna sredstva. Kao prvo, nije prigovorio rezultatima interne policijske istrage. Drugo, nije tražio informacije od ODO ZG o napretku istrage te nije podnio pritužbu niti je tražio pokretanje stegovnog postupka od višeg državnog odvjetništva zbog neučinkovitosti istrage kako je

predviđeno člancima 206. a. i 206. b. Zakona o kaznenom postupku. Treće, nije upotrijebio pravno sredstvo predviđeno člankom 5. Zakona o policiji.

38. Što se tiče prigovora na temelju postupovnog aspekta članka 3., Vlada je tvrdila da je preuranjen jer je istraga ODO ZG o kaznenoj prijavi podnositelja zahtjeva još uvijek u tijeku.

39. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je iscrpio sva dostupna pravna sredstva budući da je podnio kaznenu prijavu nadležnom državnom odvjetništvu i da je tada bilo na tijelima kaznenog progona da provedu učinkovitu istragu. S obzirom na protek vremena nakon što je podnio svoju kaznenu prijavu i neaktivnost tijela kaznenog progona, podnositelj zahtjeva smatrao je da njegov zahtjev nije preuranjen, a da je čekao duže mogao je propustiti šestomjesečni rok za podnošenje zahtjeva Sudu.

2. Ocjena Suda

40. Sud ponavlja kako na temelju članka 35. stavka 1. Konvencije može razmatrati zahtjev tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. Svrha je članka 35. državama ugovornicama dati priliku da spriječe ili isprave povrede za koje se navodi da su ih počinile, prije nego se ti navodi podnesu Sudu (vidjeti, na primjer, predmet *Misfud protiv Francuske* (odluka) [VV], br. 57220/00, par. 15., ESLJP 2002-VIII). Obveza iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava zahtijeva da se podnositelj na uobičajen način posluži pravnim sredstvima koja su učinkovita, dostatna i dostupna u odnosu na prigovore na temelju Konvencije. Da bi bilo učinkovito, pravno sredstvo mora moći izravno ispraviti sporno stanje stvari (vidjeti predmet *Balogh protiv Mađarske*, br. 47940/99, par. 30., 20. srpnja 2004.).

41. Što se tiče specifičnih značajki obveza države iz članka 3. Konvencije i zahtjeva za iscrpljivanjem domaćih pravnih sredstava, Sud ponavlja da kada postoji razlog smatrati da je pojedinac bio podvrgnut zlostavljanju od strane državnog službenika, dužnost je države provesti učinkovitu službenu istragu (vidjeti predmet *Selmouni protiv Francuske* [VV], br. 25803/94, par. 79, ESLJP 1999-V, i gore citirani predmet *Bouyid*, par. 116.). Ne može se prepustiti inicijativi žrtve da podnese formalni prigovor ili da preuzme odgovornost za provođenje istražnih postupaka budući da tijela moraju djelovati na vlastitu inicijativu (vidjeti gore citirani predmet *Bouyid*, par. 119.).

42. S obzirom na Vladinu tvrdnju da podnositelj zahtjeva nije prigovorio rezultatima interne policijske istrage, Sud primjećuje da je policija samo ukratko obavijestila podnositelja zahtjeva, u odgovoru na njegov upit, da je primjena sredstava prisile protiv njega bila zakonita i opravdana, budući da je izvješće sastavljeno tijekom interne policijske istrage bilo klasificirano te mu nije bilo dostavljeno (vidjeti par. 18. gore). Nadalje, iako je policija prosljedila spis o svojoj internoj istrazi državnom odvjetništvu radi donošenja daljnje ocjene, ono nije ni pokrenulo kazneni postupak niti je

donijelo obrazloženu odluku da to ne učini. Stoga podnositelj zahtjeva nije imao pravu priliku osporiti rezultate interne policijske istrage ili postupanje državnog odvjetnika. Članak 5. Zakona o policiji, koji citira Vlada, ne propisuje pravno sredstvo u tom pogledu (vidjeti par. 33. gore). Podnositelj zahtjeva iskoristio je pravna sredstva koja su mu bila na raspolaganju jer je podnio kaznenu prijavu ODO ZG.

43. Što se tiče Vladinih tvrdnji vezanih uz prava žrtava na temelju članka 206. a. i 206. b. Zakona o kaznenom postupku, Sud smatra da te odredbe ne treba shvatiti kao nametanje obveze žrtvama da ih koriste u kontekstu iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava, uzimajući u obzir obvezu državnih tijela da postupaju po službenoj dužnosti u slučajevima zlostavljanja (vidjeti, *mutatis mutandis*, predmete *D.J. protiv Hrvatske*, br. 42418/10, par. 63.-65., 24. srpnja 2012.; *Remetin protiv Hrvatske*, br. 29525/10, par. 73.-74., 11. prosinca 2012.; i *Kudra protiv Hrvatske*, br. 13904/07, par. 95., 18. prosinca 2012.).

44. Što se tiče Vladine tvrdnje da je zahtjev bio preuranjen u odnosu na postupovni aspekt članka 3. Konvencije budući da je istraga o tvrdnjama podnositelja zahtjeva još uvijek u tijeku pred ODO ZG, Sud primjećuje da je temeljem članka 206.b Zakona o kaznenom postupku državno odvjetništvo dužno donijeti odluku po kaznenoj prijavi u roku od šest mjeseci. S obzirom da je taj rok protekao i uzevši u obzir cjelokupno trajanje istrage pred državnim odvjetništvom do danas (vidjeti par. 73. u nastavku), Sud smatra da zahtjev nije preuranjen.

45. Slijedi da se Vladin prigovor mora odbaciti.

46. Sud je utvrdio kako zahtjev nije očigledno nedopušten u smislu članka 35. stavka 3. točke a. Konvencije. Primjećuje i da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Težina zlostavljanja

47. Sud ponavlja da zlostavljanje mora doseći određeni minimalni stupanj težine da bi spadalo u domašaj članka 3. Procjena ove najniže razine je relativna: ona ovisi o svim okolnostima predmeta, kao što su narav i kontekst postupanja, njegovo trajanje, njegove tjelesne i duševne posljedice, a u nekim slučajevima i spol, dob i zdravstveno stanje žrtve (vidjeti predmete *Costello-Roberts protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 25. ožujka 1993., par. 30., Serija A br. 247-C i *A. protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 23. rujna 1998., par. 20., *Izješća o presudama i odlukama 1998-VI*).

48. Sud primjećuje kako nije sporno da su dva policijska službenika primijenila sredstva prisile prema podnositelju zahtjeva i da je podnositelj zahtjeva zadobio ozljede, sve u kontekstu njegova uhićenja. Medicinska dokumentacija pokazuje da je u vezi s njegovim uhićenjem 20. prosinca

2012. godine podnositelj zahtjeva zadobio prijelom desne ruke i ramena na četiri mjesta. Dana 27. prosinca 2012. godine podvrgnut je operaciji i ugrađeno mu je umjetno rame. S obzirom na gore navedena načela, Sud smatra da je u okolnostima u kojima je tjelesna snaga upotrijebljena tijekom uhićenja podnositelja zahtjeva od strane policijskih službenika gore, naprijed opisana ozljeda bila dovoljno ozbiljna da bi dosegla „minimalni stupanj težine” temeljem članka 3. Konvencije, pa je stoga ta odredba primjenjiva.

2. Materijalni aspekt članka 3. Konvencije

(a) Tvrdnje stranaka

(i) Podnositelj zahtjeva

49. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da su ga 20. prosinca 2012. godine policijski službenici tukli i udarali i nepotrebno mu zavrnuili ruku dok je ležao na tlu, iako nije pružao nikakav otpor. Stoga je uporaba sile protiv njega bila nerazmjerna. Uz svoju kaznenu prijavu priložio je medicinski dokaz da je zadobio prijelom ruke i ramena.

(ii) Vlada

50. Vlada je tvrdila da su navodi podnositelja zahtjeva o zlostavljanju od strane policije bili neosnovani i nepotkrijepljeni jer nisu imali osnovu u raspoloživim dokazima. Jedine pouzdane činjenice bile su te da je podnositelj zahtjeva bježao od policije, pao i zadobio ozljede ramena. Policija se pobrinula da dobije odgovarajuću medicinsku pomoć za navedene ozljede. Nije bilo nikakvih dokaza da su ozljede bile posljedica zlostavljanja podnositelja zahtjeva od strane policije.

51. Vlada je nadalje tvrdila da je podnositelj zahtjeva dao različite verzije predmetnog događaja, tvrdeći u početku da je ozljeda koju je zadobio bila posljedica njegova pada, a kasnije navodeći da su policijski službenici nepotrebno zavrnuili njegovu ruku, te dodavši naposljetku da su ga udarili i tukli. To je pokazalo da se njegove izjave ne mogu smatrati pouzdanim i da nije bilo presudnih argumenata da bi se moglo tvrditi kako je podnositelj zahtjeva doista bio zlostavljan od strane policije.

(b) Ocjena Suda

(i) Opća načela

52. U članku 3. određene su najvažnije temeljne vrijednosti demokratskog društva. Čak i u najtežim okolnostima, kao što je borba protiv terorizma ili organiziranog kriminala, Konvencija apsolutno zabranjuje

mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, bez obzira na ponašanje žrtve (vidjeti gore citirani predmet *Bouyid*, odlomak 81.; predmet *Chahal protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 15. studenoga 1996., odlomak 79., *Izvjешća* 1996-V; gore citirani predmet *Assenov i drugi*, odlomak 93.; i predmet *Ramirez Sanchez protiv Francuske* [VV], br. 59450/00, odlomak 115., ESLJP 2006-IX).

53. Sud ponavlja da kada je pojedinac bio dobrog zdravlja u vrijeme kada je zadržan u policiji, a u vrijeme puštanja su mu utvrđene ozljede, država mora pružiti uvjerljivo objašnjenje uzroka tih ozljeda, a ukoliko to ne učini, jasno je da je povrijeđen članak 3. Konvencije (vidjeti, među drugim izvorima prava, predmet *Selmouni protiv Francuske* [VV], br. 25803/94, odlomak 87., ESLJP 1999-V). Isto se načelo primjenjuje i na navodno zlostavljanje koje rezultira ozljedom tijekom uhićenja podnositelja zahtjeva (vidjeti predmete *Klaas protiv Njemačke*, 22. rujna 1993., odlomci 23.-24., Serija A br. 269; *Rehbock protiv Slovenije*, br. 29462/95, odlomci 68.-78., ESLJP 2000-XII, i *Mikiashvili protiv Gruzije*, br. 18996/06, odlomak 69., 9. listopada 2012.).

54. Članak 3. ne zabranjuje uporabu sile od strane policijskih službenika tijekom uhićenja. Ipak, takva se sila može upotrijebiti samo ako je neophodna i nikada ne smije biti pretjerana u posebnim okolnostima svakog slučaja (vidjeti, među brojnim drugim izvorima prava, predmet *Izci protiv Turske*, br. 42606/05, odlomak 54., 23. srpnja 2013.).

(ii) *Primjena tih načela na ovaj predmet*

55. Navodi o zlostavljanju protivnom članku 3. moraju biti potkrijepljeni odgovarajućim dokazima. Sud pri ocjeni dokaza općenito primjenjuje standard dokazivanja „izvan razumne sumnje”, ali dodaje da takav dokaz može proizlaziti iz istodobnog postojanja dovoljno jakih, jasnih i neproturječnih predmnijeva, odnosno sličnih neosporenih predmnijeva o činjenicama (vidjeti, među mnoštvom drugih izvora, predmete *Irska protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 18. siječnja 1978., odlomak 161. *in fine*, Serija A br. 25; *Labita protiv Italije* [VV], no. 26772/95, odlomak 121, ESLJP 2000-IV; *Jalloh protiv Njemačke* [VV], br. 54810/00, odlomak 67., ESLJP 2006-IX; *Ramirez Sanchez protiv Francuske* [VV], br. 59450/00, odlomak 117., ESLJP 2006-IX; *Gäfgen protiv Njemačke* [VV], br. 22978/05, odlomak 92., ECHR 2010; i *Bouyid*, odlomak 82.).

56. Sud primjećuje da postoje objektivni medicinski dokazi koji pokazuju da je u vrijeme uhićenja podnositelj zahtjeva zadobio nekoliko prijeloma desnog ramena i ruke. Kao rezultat toga, desno rame podnositelja zahtjeva moralo se ukloniti i zamijeniti umjetnim.

57. Sud primjećuje kako između stranaka nije sporno da je podnositelj zahtjeva zadobio ozljede prilikom uhićenja. Međutim, njihove se verzije razlikuju s obzirom na način na koji su ozljede uzrokovane.

58. Vlada je tvrdila da je jedina sila koju je policija upotrijebila protiv podnositelja zahtjeva bila poluga, koja je bila nužna da ga se obuzda i uhiti nakon što je pao na tlo, budući da se aktivno opirao uhićenju. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da su njegove ozljede nastale tijekom njegova uhićenja uporabom nepotrebne sile od strane policijskih službenika.

59. Podnositelj zahtjeva dao je različite verzije o tome kako je zadobio navedene ozljede. Kada ga je 20. prosinca 2012. godine pregledao liječnik Kliničkom bolničkom centru Sestre milosrdnice u Zagrebu, podnositelj zahtjeva rekao je liječniku da je pao (vidjeti odlomak 9. gore). U svojoj kaznenoj prijavi od 28. srpnja 2014. podnositelj zahtjeva naveo je da su ga policijski službenici tukli i udarali (vidjeti odlomak 21. gore). Kada ga je ODOZG ispitivao 13. listopada 2015. godine, podnositelj zahtjeva rekao je da ga niti jedan policijski službenik nije udario niti ga tukao tijekom uhićenja ili u bilo kojem trenutku nakon toga, te da je istina da je rekao kirurgu da je pao (vidjeti odlomak 25. gore). Podnositelj zahtjeva nije dao nikakvo objašnjenje za različite verzije predmetnog događaja.

60. Dvojica civila koji su bili očevici uhićenja podnositelja zahtjeva također su rekli da policijski službenici nisu tukli ni udarali podnositelja zahtjeva. Jedan od njih potvrdio je da je podnositelj zahtjeva pao.

61. Sud primjećuje različite izjave podnositelja zahtjeva koji je prvo tvrdio da je pao, a zatim da su policijski službenici zavrnuili njegovu ruku, te u njegovoj kaznenoj prijavi da su ga tukli i udarali. Sud također bilježi izjave dvaju očevidaca. S obzirom na suprotne izjave podnositelja, kao i izjave svjedoka, Sud prihvaća da se ne može utvrditi da su policijski službenici tukli i udarali podnositelja zahtjeva. Što se tiče primjene tehnike poluge, s obzirom na odsutnost elemenata koji bi s dovoljnom izvjesnošću mogli ukazivati na to da su ozljede koje je podnositelj zahtjeva zadobio prouzročene uporabom sile od strane policije koja nije bila neophodna ili koja je bila prekomjerna (usporediti s predmetom *Tarkan Yavaş protiv Turske*, br. 58210/08, odlomci 30. i 31., 18. rujna 2012.), Sud smatra da nije u položaju da ocijeni pitanje je li podnositelj zahtjeva pretrpio postupanje protivno članku 3. Konvencije (vidjeti predmete *Hüsniye Tekin protiv Turske*, br. 50971/99, odlomak 50., 25. listopada 2005.; *Coşar protiv Turske*, br. 22568/05, odlomci 32.-35., 26. ožujka 2013.; *A.N. protiv Ukrajine*, br. 13837/09, odlomak 83., 29. siječnja 2015.; *Mehdiyev protiv Azerbajdžana*, br. 59075/09, odlomak 75., 18. lipnja 2015.; *Nekrasov protiv Rusije*, br. 8049/07, odlomak 95., 17. svibnja 2016.; i *Müftüoğlu i drugi protiv Turske*, br. 34520/10 i 2 druga, odlomak 63., 28. veljače 2017.).

62. Slijedom toga, Sud ne može utvrditi materijalnu povredu članka 3. Konvencije glede navodnog zlostavljanja podnositelja zahtjeva od strane policije.

3. Navodna neadekvatnost istrage

(a) Tvrdnje stranaka

(i) Podnositelj zahtjeva

63. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da su se zaključci interne policijske istrage u potpunosti oslanjali na izjave koje su dali policijski službenici. Izvješće o istrazi nije mu bilo dostavljeno, već samo konačni zaključci i to tek na njegov zahtjev. Iako je 28. srpnja 2014. godine prijavio zlostavljanje od strane policije ODOZG, tijela nisu odmah djelovala i nije bilo učinkovite istrage njegovih navoda. Niti jedno od uključenih tijela nije zatražilo forenzično medicinsko izvješće da bi se utvrdilo kako je zadobio ozljede, niti je uzelo izjavu od liječnika koji je pregledao podnositelja zahtjeva u policijskoj postaji i od liječnika koji su ga kasnije liječili. Do tog trenutka ODOZG nije poduzeo nikakve relevantne korake kako bi razjasnio stvarne okolnosti uporabe sile od strane policije protiv njega.

(ii) Vlada

64. Što se tiče obveze provođenja istrage, Vlada je tvrdila da je policija odmah provela internu istragu i zaključila da je sila upotrijebljena protiv podnositelja zahtjeva bila zakonita i opravdana.

65. Što se tiče istrage ODOZG, Vlada je tvrdila da je ODOZG prije daljnjeg postupanja morao ispitati podnositelja zahtjeva. Međutim, ODOZG ga je pokušao kontaktirati šest puta, ali ga nije mogao dobiti jer je promijenio adresu bez obavještanja tog ureda o toj činjenici. Nadalje, nije odgovarao na telefonske pozive na broj mobitela koji je njegova odvjetnica dostavila ODOZG.

(b) Ocjena Suda

(i) Opća načela

66. Obveza provođenja učinkovite istrage navoda o postupanju službenika države kojima se krši članak 3. dobro je utvrđena u sudskoj praksi Suda (vidjeti, kao najnovije izvore prava, predmet *Jeronovići protiv Latvije* [VV], br. 44898/10, odlomak 103., ESLJP 2016, i gore citirani predmet *Bouyid*, odlomci 114.-123., 28. rujna 2015.). Zahtjevi da istraga bude učinkovita temeljem članka 3. isti su kao i zahtjevi temeljem članka 2. Konvencije (vidjeti predmete *Ramsahai i drugi protiv Nizozemskw* [VV], br. 52391/99, odlomak 324., ESLJP 2007 II, i *Mustafa Tunç i Fecire Tunç protiv Turske* [VV], br. 24014/05, odlomak 172., 14. travnja 2015.). Opća načela glede zahtjeva da istraga bude učinkovita nedavno su utvrđena u predmetu *Armani da Silva protiv Ujedinjenog Kraljevstva* ([VV], br. 5878/08, ESLJP 2016) kako slijedi:

„233. ... To znači da mora biti sposobna dovesti do utvrđivanja činjenica, zaključka je li uporabljena sila bila opravdana ili ne u tim okolnostima te do utvrđivanja identiteta i – ako je to primjereno – kažnjavanja odgovornih (vidjeti gore citirane predmete *Giuliani i Gaggio*, odlomak 301., i *Mustafa Tunç i Fecire Tunç*, odlomak 172.). To nije obveza rezultata, već sredstava (vidjeti predmete *Nachova i drugi protiv Bugarske* [VV], br. 43577/98 i 43579/98, odlomak 160., ESLJP 2005 VII); *Jaloud protiv Nizozemske* [VV], br. 47708/08, odlomak 186., ESLJP 2014; i gore citirani predmet *Mustafa Tunç i Fecire Tunç*, odlomak 173.). Vlasti moraju poduzeti sve razumne korake koje mogu kako bi pribavile dokaze o incidentu, uključujući, *inter alia*, iskaze očevidaca, forenzičke dokaze i, ako je to primjenjivo, obdukciju koja dovodi do potpune i točne evidencije ozljede i objektivne analize kliničkih nalaza, uključujući uzroke smrti (što se tiče obdukcija, vidjeti, na primjer, predmet *Salman protiv Turske* [VV], br. 21986/93, odlomak 106., ESLJP 2000-VII; o svjedocima vidjeti, na primjer, predmet *Tanrikulu protiv Turske* [VV], br. 23763/94, odlomak 109., ESLJP 1999-IV; što se tiče forenzičkih ispitivanja, vidjeti, na primjer, predmet *Gül protiv Turske*, br. 22676/93, odlomak 89., 14. prosinca 2000.). Nadalje, tamo gdje je službenik države koristio silu, istraga također mora biti učinkovita u smislu da je sposobna dovesti do utvrđivanja je li uporabljena sila bila opravdana ili ne u konkretnim okolnostima (vidjeti, na primjer, predmet *Kaya protiv Turske*, 19. veljače 1998., odlomak 87., Izvješća 1998-D). Svaki nedostatak istrage koji umanjuje mogućnost utvrđivanja uzroka smrti ili odgovorne osobe riskira neispunjavanje te norme (vidjeti predmet *Avşar protiv Turske*, br. 25657/94, odlomci 393.-395., ESLJP 2001 VII (izvadci); gore citirane predmete *Giuliani i Gaggio*, odlomak 301.; i *Mustafa Tunç i Fecire Tunç*, odlomak 174.).

234. Zaključci istrage moraju se temeljiti na iscrpnoj, objektivnoj i nepristranoj analizi svih odgovarajućih elemenata. Propust u slijeđenju očitog pravca istrage u znatnoj mjeri potkopava sposobnost istrage da utvrdi činjenice slučaja i identitet odgovornih (vidjeti predmet *Kolevi protiv Bugarske*, br. 1108/02, odlomak 201., 5. studenoga 2009., i gore citirani predmet *Mustafa Tunç i Fecire Tunç*, odlomak 175.). Unatoč tome, priroda i stupanj ispitivanja koji udovoljavaju najnižem pragu učinkovitosti istrage ovise o okolnostima pojedinog slučaja. Priroda i stupanj ispitivanja moraju se procijeniti na temelju svih relevantnih činjenica i s obzirom na praktičnu stvarnost istrage kao posla (vidjeti predmet *Velcea i Mazăre protiv Rumunjske*, br. 64301/01, odlomak 105., 1. prosinca 2009. i gore citirani predmet *Mustafa Tunç i Fecire Tunç*, odlomak 175.). ...

235. ... Također mora postojati dovoljan element javnog nadzora nad istragom, čiji stupanj može varirati od slučaja do slučaja (vidjeti gore citirane predmete *Hugh Jordan*, odlomak 109.; *Giuliani i Gaggio*, odlomak 303.; i *Mustafa Tunç i Fecire Tunç*, odlomak 179.; vidjeti također gore citirani predmet *Güleç*, odlomak 82., u kojem žrtvin otac nije bio obaviješten o odluci o nepokretanju kaznenog progona, te gore citirani predmet *Oğur*, odlomak 92., u kojem obitelj žrtve nije imala pristup istrazi ili sudskim dokumentima).

236. Međutim, otkrivanje ili objavljivanje policijskih izvješća i istražnih materijala može uključivati osjetljiva pitanja s mogućim štetnim posljedicama na privatne osobe ili druge istrage, te se stoga ne može smatrati automatskim zahtjevom iz članka 2. Pristup javnosti ili srodnicima žrtve stoga može biti osiguran u drugim fazama postupka (vidjeti, među drugim izvorima prava, predmet *McKerr protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 28883/95, odlomak 129., ESLJP 2001-III i gore citirani predmet *Giuliani i Gaggio*, odlomak 304.). Štoviše, članak 2. ne nameće istražnim tijelima dužnost ispunjavanja svakog zahtjeva za poduzimanjem određene istražne mjere koju

predloži srodnik tijekom istrage (vidjeti gore citirane predmete *Velcea i Mazäre*, odlomak 113. i *Ramsahai i drugi*, odlomak 348.).

237. Zahtjev žurnosti i razumne učinkovitosti podrazumijeva se u ovome kontekstu (vidjeti predmet *Yaša protiv Turske*, 2. rujna 1998., odlomci 102.-104., *Izješća* 1998-VI; i gore citirani predmet *Kaya*, odlomci 106.-107.). Mora se prihvatiti da mogu postojati prepreke ili poteškoće koje sprečavaju napredak u istrazi u određenoj situaciji. Međutim, brz odgovor vlasti u istrazi koja se odnosi na uporabu smrtonosne sile općenito se može smatrati presudnim za održavanje javnog povjerenja u vladavinu prava i za sprečavanje privida uključenosti nezakonita djela ili tolerancije istih (vidjeti gore citirani predmet *McKerr*, odlomci 111. i 114., i predmet *Opuz protiv Turske*, br. 33401/02, odlomak 150., ESLJP 2009).

238. Iz prethodnog se ne može zaključiti da članak 2. može obuhvaćati pravo na kazneni progon ili osudu trećih za kazneno djelo (vidjeti gore citirane predmete *Mastromatteo*, odlomak 90.; *Šilih*, odlomak 194. i *Giuliani i Gaggio*, odlomak 306.) ili apsolutnu obvezu da svako kazneno gonjenje završi osudom ili pak određenom vrstom presude (vidjeti gore citirani predmet *Zavoloka*, odlomak 34. točka c.). ...”

(ii) *Primjena navedenih načela na ovaj predmet*

67. Sud ponavlja da članak 3. Konvencije zahtijeva da tijela istraže navode o zlostavljanju ako su „dokazivi” i „ukazuju na postojanje razumne sumnje” (vidjeti predmet *Gök i Güler protiv Turske*, br. 74307/01, odlomak 38., 28. srpnja 2009.).

68. Među strankama nije sporno da je tijekom njegovog uhićenja 20. prosinca 2012. godine protiv podnositelja zahtjeva upotrijebljena sila od strane dvaju policijskih službenika. Oni su odmah izvijestili nadređene da je podnositelj zahtjeva zadobio ozljede kao posljedicu sile koja je upotrijebljena protiv njega. Međutim, podnositelj zahtjeva i Vlada drukčije opisuju incident. Sud primjećuje da medicinska dokumentacija pokazuje da su desno rame i ruka podnositelja zahtjeva bili slomljeni na četiri mjesta i da mu je zbog toga ugrađeno umjetno rame. Nakon što je doveden u policijsku postaju, podnositelj zahtjeva požalio se policajcu S.P. da su ga dva policijska službenika ozlijedila tijekom njegova uhićenja. Odmah je uslijedila interna policijska istraga (vidjeti odlomak 12. gore). Godinu i pol dana nakon zaključenja interne policijske istrage, u kojoj je utvrđeno da je uporaba sile bila zakonita i opravdana (vidjeti odlomak 19. gore), podnositelj zahtjeva podnio je kaznenu prijavu ODOZG. Tvrdio je da je sila koja je upotrijebljena protiv njega primjenom tehnike poluge bila prekomjerna (vidjeti odlomak 21. gore). Nadalje je po prvi put tvrdio kako ga je policija tukla dok je ležao na tlu. S obzirom na zahtjev da uporaba tjelesne snage od strane državnih službenika tijekom uhićenja ne smije biti pretjerana i mora biti neophodna u konkretnim okolnostima (vidjeti odlomak 54. gore), Sud smatra da su gore navedene činjenice zahtijevale istragu navoda podnositelja zahtjeva o zlostavljanju kako bi se utvrdile sve relevantne okolnosti uporabe tjelesne sile protiv njega.

69. Stavljajući po strani pitanje nepristranosti interne policijske istrage, Sud primjećuje da je policijsku istragu proveo policijski službenik A.L. Bila

je ograničena na izvješće o izjavama policijskih službenika i razgovoru koji je A.L. obavio s podnositeljem zahtjeva. Interna policijska istraga procijenila je da je sila koju su upotrijebila dva policijska službenika protiv podnositelja zahtjeva bila „zakonita i opravdana”. A.L. je zaključio da se podnositelj zahtjeva aktivno opirao policijskim službenicima jer je nešto novca ispalo iz njegove odjeće. Ta činjenica i izjave policijskih službenika smatrale su se dovoljnim da se zaključi kako je sila koju su upotrijebili policijski službenici bila opravdana, ne razmotrivši je li upotrijebljena sila bila razmjerna okolnostima slučaja, osobito je li bila neophodna i/ili pretjerana. Nije traženo stručno forenzičko medicinsko mišljenje s tim u vezi, a A.L. nije uzeo izjave od očevidaca. Osim toga, izvješće interne policijske istrage bilo je povjerljivo i nije bilo dostavljeno podnositelju zahtjeva. Dostavljeno mu je tek kad ga je odvjetnica podnositelja zahtjeva izričito zatražila, uz zaključak policije da je sila koja je upotrijebljena protiv podnositelja bila zakonita i opravdana, bez ikakvog daljnjeg obrazloženja. Stoga ne može se reći da je interna policijska istraga ispunila zahtjeve članka 3. Konvencije.

70. Iako je ODOZG 5. veljače 2013. godine obaviješten o incidentu od strane policije, započeo je istragu tek kad je podnositelj zahtjeva podnio kaznenu prijavu u srpnju 2014. godine. Sud nadalje primjećuje da je na temelju mjerodavnog domaćeg prava u konačnici nadležno državno odvjetništvo bilo odgovorno za provedbu službene učinkovite istrage okolnosti navodnog zlostavljanja podnositelja zahtjeva (usporediti s predmetom *Mafalani protiv Hrvatske*, br. 32325/13, odlomak 100., 9. srpnja 2015.). Zato je ODOZG, kao nadležno tijelo u predmetu, bilo dužno osigurati, nakon što mu je policija prosljedila spis predmeta, da se provede učinkovita istraga i da se pribave potrebni dokazi. S tim u vezi, Sud primjećuje da dokumenti iz spisa predmeta ne ukazuju na to da je državno odvjetništvo ikada ocijenilo zaključke interne policijske istrage (vidjeti odlomak 17. gore). Ništa u spisu predmeta ne ukazuje na to da je ODOZG donio obrazloženu odluku o tome zašto smatra da daljnja istraga nije bila potrebna.

71. Sud bilježi Vladinu tvrdnju da ODOZG nije nastavio s ispitivanjem kaznene prijave podnositelja zahtjeva podnesene u srpnju 2014. godine jer je neuspješno pokušao kontaktirati podnositelja zahtjeva u šest navrata tijekom duljeg vremenskog razdoblja. Međutim, Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva podnio kaznenu prijavu ODOZG putem odvjetnice. Sud ne može prihvatiti tvrdnju da napredak i učinkovitost postupka koji se odnosi na navode o zlostavljanju u cijelosti ovisi o ponašanju žrtve (usporediti s predmetom *Petropoulou-Tsakiris protiv Grčke*, br. 44803/04, odlomak 51., 6. prosinca 2007.).

72. Sud također primjećuje da je ODOZG do sada dobio kaznenu prijavu protiv podnositelja zahtjeva i interno izvješće koje je sastavila policija. Također je uzeo izjave od podnositelja zahtjeva, dvojice navodno uključenih

policijskih službenika i dva očevica. Međutim, nije uložio ozbiljne napore da ocijeni najvažniji aspekt predmeta - je li sila koju su upotrijebili policijski službenici bila neophodna i/ili prekomjerna u danoj situaciji. Iako je podnositelj zahtjeva podnio svoju kaznenu prijavu u srpnju 2014. godine, nema naznake u spisu predmeta da je do današnjeg dana zatraženo forenzičko izvješće koje je moglo dodatno razjasniti kako su ozljede uzrokovane i nadalje objasniti navode podnositelja zahtjeva.

73. Nadalje, Sud primjećuje da je istraga pred državnim odvjetništvom do sada traje oko tri godine.

74. S obzirom na takvu pozadinu, može se zaključiti da domaća tijela nisu ispunila svoju obvezu provođenja učinkovite istrage o okolnostima navodnog zlostavljanja podnositelja zahtjeva od strane policije.

75. Stoga je došlo do povrede postupovnog aspekta članka 3. Konvencije.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

76. Članak 41. Konvencije propisuje:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarne pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravičnu naknadu povrijeđenoj stranci.”

A. Šteta

77. Podnositelj zahtjeva potraživao je iznos od 40.000 eura (EUR) na ime neimovinske štete.

78. Vlada smatra da je zahtjev podnositelja zahtjeva pretjeran, neosnovan i nepotkrijepljen.

79. Uzimajući u obzir sve okolnosti ovoga predmeta, Sud prihvaća da je podnositelj zahtjeva pretrpio neimovinsku štetu koja ne može biti nadoknađena samo utvrđenjem povrede. Odlučujući po pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje iznos od 5.000 EUR na ime neimovinske štete, uz sav porez koji bi mu mogao biti zaračunat.

B. Troškovi i izdaci

80. Podnositelj zahtjeva također je potraživao 5.266,60 EUR na ime troškova i izdataka nastalih pred domaćim sudovima i ovim Sudom.

81. Vlada je smatrala da je zahtjev podnositelja zahtjeva nepotkrijepljen i neosnovan.

82. Prema sudskoj praksi Suda podnositelj zahtjeva ima pravo na naknadu svojih troškova i izdataka samo ako je dokazano da su stvarno i nužno nastali i bili razumni glede iznosa. U ovome predmetu, uzimajući u obzir dokumente koje ima u posjedu i prethodno navedene kriterije, te

imajući u vidu da je podnositelju zahtjeva odobrena pravna pomoć u iznosu od 850 EUR, Sud smatra razumnim dosuditi iznos od 2.000 EUR uvećan za sve poreze koji bi se podnositelju zahtjeva mogli zaračunati na ime troškova po svim osnovama.

C. Zatezne kamate

83. Sud smatra primjerenim da se stopa zatezne kamate temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna poena.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrdjuje* da je zahtjev dopušten;
2. *Presuđuje* da nije došlo do povrede materijalnog aspekta članka 3. Konvencije;
3. *Presuđuje* da je došlo do povrede postupovnog aspekta članka 3. Konvencije;
4. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država treba isplatiti podnositelju zahtjeva, u roku od tri mjeseca od dana konačnosti presude temeljem članka 44. stavka 2. Konvencije, sljedeće iznose koje je potrebno preračunati u hrvatske kune (HRK) prema tečaju važećem na dan isplate:
 - (i) 5.000 EUR (pet tisuća eura) na ime neimovinske štete, uvećanih za sve poreze koji bi mogli biti zaračunati;
 - (ii) 2.000 EUR (dvije tisuće eura), uvećanih za sve poreze koje bi se mogli zaračunati podnositelju zahtjeva, na ime troškova i izdataka;
 - (b) da se od proteka prethodno navedena tri mjeseca do namirenja na prethodno spomenute iznose plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećanoj za tri postotna poena;
5. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 23. studenoga 2017. godine, u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Abel Campos
Tajnik

Linos-Alexandre Sicilianos
Predsjednik

© 2016 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakтуру istoga.